

K

KULTUR
& NÖJE06-7848293
kultur@vasabladet.fi

Tre karaktärer som gestaltar det finaste i "Den första dagen", från vänster Taimi (Ingrid Söderblom), Ritva (Carola Sarén) och Eino Grön (Johan Aspelin). FOTO: LINUS LINDHOLM

Ålder så mycket mer än siffror

RECENSION. Pjäsen "Den första dagen" är som bäst när den avfyrar kritik mot hur det finländska samhället behandlar de äldsta och svaga.

VASA. Effektivisering och värdighet är något som är svårt att kombinera – åtminstone inom äldreomsorgen. "Effektiviserat" är också ett återkommande ord i pjäsen "Den första dagen". Nyckelreplik i Anna Krogerus pjäs – som utspelar sig på äldreboendet Vilan – lyder "Vi önskar alla att någon håller oss i handen när det är dags". Primärskötaren Ritva, som spelas av Carola Sarén, är navet i handlingen. Hon återvänder till jobbet efter en veckas semester. Här efter ska hon "inte jobba övertid".

Så blir det naturligtvis inte.

"Den första dagen" skildrar äldrepersonernas situation, den skildrar vårdpersonalen, den visar avdelningschefens sits – och alla drabbas av den ansiktslösa ledningen som sitter vid något skrivbord och strävar efter effektivisering och siffror som visar vinst. Det handlar om en vardag med inbesparingar, rädslan att förlora jobbet och utmattning – och framför allt om hur detta drabbar samhällets äldsta och svaga. Det är lätt att känna sympati för Ritva – hon menar väl, vilket kollegorna utnyttjar. Krogerus har kryddat handlingen

Adam (David Robertson) ger Uno (Johan Aspelin) fotmassage samtidigt som Martha (Birgitta Schoultz-Ekblad) får medicin av Ritva (Carola Sarén).

FOTO: LINUS LINDHOLM

med humor – och kassen mellan tragik och komik passar Sarén utmärkt. Hon är stabil från början till slut – i en pjäs som är ojämn. Det varierar mellan utmärkt nyanserat skådespeleri och scener som präglas av det motsatta.

I slutet av den första akten pågår så

mycket att pjäsen har farskaraktär – skratten i salongen är många. Andra akten är mer sansad – men saknar första aktens flyt. En orsak till att andra halvan känns mer fragmentarisk är att den innehåller scener som visserligen är underhållande, men som inte tillför handlingen något. Ett exempel är scenen med Markus Lytts som bitter jultomte på Vilan-besök. Lytts är i utmärkt komisk form. Det är en bra sketch, men inte en relevant scen.

David Robertson gör Adam – läka-

TEATER

Den första dagen

Manus: Anna Krogerus

Översättning: Anna Simberg

Bearbetning: Anna Simberg & Åsa Salvesen

Regi: Åsa Salvesen

Scenografi: Markus Tsokkinen

Kostymdesign: Tyra Therman

Mask- och perukdesign: Fia Derghokasian

Ljuddesign: Dennis Lindén

Ljusdesign: Tobias Lönnquist

Koreografi: Annatuuli Saine

I rollerna: Carola Sarén, Ulf Johansson, Birgitta Schoultz-Ekblad, Ingrid Söderblom/

Kajja Grannas, Tove Qvickström, Lina Ekblad, Johan Aspelin, Markus Lytts, Jan-

Christian Söderholm, David Robertson, Yirim Diop och Lydia Backman/Elwira

Aspelin.

Generalrepetition på Wasa teater den 19

januari 2018.

Det första mötet mellan Adam och Taimi utvecklas från en personalboende-dialog till ett fint samtal mellan två människor som upplevt mycket.

Scenerna med Sarén och Söderblom är genuina möten – två kvinnor som verkligen ser och känner för varandra. De gestaltar det som äldreomsorgen så ofta saknar i effektiviseringstider. Johan Aspelin spelar den finska schlagerkungen Eino Grön. Rollen är inte stor – men Aspelin agerar utmärkt enligt less-is-more-principen. Aspelins Grön och Taimi gör en scen som lär fastna på de flesta näthinnor.

"DEN FÖRSTA DAGEN" är som bäst när den avfyrar kritik mot hur det finländska samhället behandlar äldrepersonerna – och de som arbetar inom vården. Det representeras av den mekaniska mellanchefen Cessan (Lina Ekblad) som utan något kura-ge verkställer direktiven uppifrån – och som då allting dras till sin spets säger till personalen "Tänk själv – om ni har några hjärnor".

Livet kan onekligen vara hårt mot godhjärtade människor – som behöver en hand att hålla.

Patrik Back

patrik.back@vasabladet.fi

06-7848 232

"Scenerna med Sarén och Söderblom är genuina möten – två kvinnor som verkligen ser och känner för varandra."